

Xəyalə Zərrabqızı

Filologiya üzrə
fəlsəfə doktoru

öyrədən qadın mənə bütün ömrüm boyu bunu öyrətdi: İnkişaf etmək və yaxşı adam olmaq istəyirsənsə, ən yaxın dostun kitabları olsun! Hər zaman olduğu kimi Onun bu sözünü həmişə dinləmişdim və Anamın sözlərindən xeyir tapmışdım. Allah bütün anaları qorusun!"

2018-ci ilin 28 iyununda Strasburqda söyləmişdi bu sözləri Qənirə xanım Həmin gün Türkiyədə ona verilən nüfuzlu dövlət mükafatını özü iştirak edə bilmədiyi üçün Tehran xanımına təqdim etmişdilər... Amma Qənirə xanımın da söylədiyi kimi əslində, bu mükafatın əsl sahibi elə Tehran xanım özü idi...

"Əsərinin üzərində imzası olmayan yeganə sənətkar Müəllimlərinin – Ələsgər müəllimlə Tehran müəllimlərinin sözlə tablosunu çəkdi elə bil... Və Atasının timsalında gənc müəllimlərə, əslində, müəllim necə olmalıdır? - örnəyini anlatdı..."

"Mən bu gün burada Sizin qarşınızda millət vəkili Qənirə Paşayeva kimi yox, Azərbaycanın iki idealist müəlliminin – Ələsgər Paşayevlə Tehran Nağıyevanın övladı olaraq danışiram. Fəxr edirəm ki, müəllim ailəsində böyümüşəm, bu sahə ilə həmişə mənəvi bağlılığım olub. Anam və atam müəllim peşəsini istəklə sevrək seçiblər. Anam kimya fakültəsində ən yüksək təqəüdlə oxuyub və təyinatla Kürdəmirin kəndinə çalışmağa gəlib. O burada şagirdlərə təkcə dərs öyrətməyib, həm də onları şəxsiyyət olaraq yetişdirib. Atam isə Kürdəmirde həmin məktəbin direktoru işləyib, kənddə qızların təhsil almasında böyük rol oynayıb, qızların ailələri ilə danışaraq valideynlərə qız övladlarının təh-

silin vacibliyindən söz açıb. O zaman qız uşaqlarının təhsildən yayındırıldıqları bir dövərdə Kürdəmir camaatı Atama olan inamı və məhəbbəti sayəsində çoxsaylı qız uşaqlarını rində ucalan yetirmələrindən aldığı zövq və məmnuniyyəti isə heç bir peşə sahibi əldə edə bilmir... Daha sonra Qənirə xanım Düz Qırıqlı kənd orta məktəbində ona dərs demiş, biologiya müəllimi İdris müəllimdən, onun övladı ilə bağlı dar günündə şagirdlərinin İdris müəllimə necə təsəlli olmasından danışdı. Qənirə xanım həm də "Torpağa səpdiyini yaxşılıq toxumu itmir" – deyimini əyaniləşdirmişdi sanki bu söhbəti ilə...

rəm. Biz universiteti bitirəndə diplom rəhbəri Tehranı rayona qayıtmağa qoymaq istəmirdi. Tehran xanım qızıl medalla kimya fakültəsini bitirmişdi və bütün fakültə, professor-müəllim heyəti onun aspiranturada təhsilini davam etdirməsini arzulayırdı. Biz onun savadına, biliyinə, istedadına bələd olduğumuz üçün o qədər heyifsələndirdik ki, belə bir ziyalı insan Azərbaycan kimya elminə böyük töhfələr verəcəkdi. Amma Tehran xanım kəndə qayıdıb orda müəllim işləməyi seçdi. Biz hamımız onun fədakar ürəyini gördük. O, öz sahəsini gözəl bilən peşəkar bir müəllim olmaqla bərabər dörd gözəl övlad böyütdü. Qənirə xanım çox gənc yaşında parlardı. Biz hamımız televiziya ekranlarında Qənirə xanımın çıxışlarını izlədikcə Tehran müəlliməyə belə övlad böyütdüyü üçün "Əhsən!" deyirdik. O aspiranturada qalmadığına görə bir vaxtlar təəssüflənmişdikcə, Qənirə xanımın ucaldığını gördükcə deyirdik ki: "Yetirdiyi bu cür namuslu, qeyrətli, Vətən qədrini bilən, millət təəssübü çəkən Qənirə xanım kimi övlad Tehran xanımın nəinki namizədliyi, doktorluğu, professorluğu, hətta akademiklikdən də uca adıdır".

Tehran xanım haqqında dəyərli Esmira xanımın bu sözlərini dinlədikcə xatirələrimin ağışında 2012-ci ilin mayında Litvada keçirilən IV Avrasiya Gənclik Forumu xəyalımda canlanır. Beynəlxalq simpoziumun sona çatdığı gün Litva Pedaqoji Universitetinin rektoru Algirdas Gaizutis, Vilnüs Meriyasının komitə sədri Yuras Poyela və Canova şəhərinin meri Minduqas Sinkeviçiyus Qənirə xanımı əhatələyib dedikləri indiki kimi xatirəmdədir: "Gəlşinizlə şəhərimizi də, elm ocağımızı da şərəfləndirdiniz. Azərbaycana bizdən salam və ehtiram aparın. Ananız sizin kimi övladı olduğu üçün çox xoşbəxtdir, ümumiyyətlə, Sizin kimi mütəfəkkir gənci olan millət sizinlə fəxr etməyə layiqdir."

(ardı gələn sayımızda)

Tehran xanımın müqəddəs Ana və şərəfli Müəllim adı...

yirdi. Onsuz da çox yorulmasına baxmayaraq şagirdlərinə çox diqqət, qayğı ayırırdı anam. Amma heç özünə zamanı qalmazdı. Çünki evin, dörd uşağın qayğısı da var idi üzərində. Amma nə qədər yorulsa belə, mən

limdir!"- deyirdi böyük Mustafa Kamal Atatürk. Amma Tehran xanım elə bir əsər yazdı, canından, qanından, ruhundan pay verib "Qənirə Paşayeva" adlı elə bir əsər yaratdı ki, Tanrı özü xəlx etdiyi bu zər kimi Ananın –

silinin vacibliyindən söz açıb. O zaman qız uşaqlarının təhsildən yayındırıldıqları bir dövərdə Kürdəmir camaatı Atama olan inamı və məhəbbəti sayəsində çoxsaylı qız uşaqlarını

silinin vacibliyindən söz açıb. O zaman qız uşaqlarının təhsildən yayındırıldıqları bir dövərdə Kürdəmir camaatı Atama olan inamı və məhəbbəti sayəsində çoxsaylı qız uşaqlarını

Bəli, həqiqətən də, torpağa əkdiyin yaxşılıq toxumları bir gün cücərib harayına yetişir insanın... Bunu "əsrdən uzun görünen" – onsuz "yaşadığımız" (əslində, yaşaya bilmədiyimiz!) bu 50 gün ərzində gözlərimlə görmüş, tanıqlıq etmiş oldum... Qənirə xanımın adını anıb gələn ucuz-bucaqsız insan selinin içində dəstə-dəstə xanımların "Tehran müəllimlərinin tələbələri, orta məktəb illərimizdən Tehran müəllimlərinin anamızdan çox istəmişik"- dediklərini eşitdim.

Universitetdə Tehran xa-

2023-cü ilin son baharı idi...

Baharımızın – sevincimizin

sona ərdiyi sentyabr ayı... Gənc Müəllimlərin qurultayı keçirildi. Qənirə xanım həmin qurultaydakı çıxışı ilə kitablarında işıqlı obrazını yaratdığı valideynlərinin – Ələsgər müəllimlə Tehran müəllimlərinin sözlə tablosunu çəkdi elə bil... Və Atasının timsalında gənc müəllimlərə, əslində, müəllim necə olmalıdır? - örnəyini anlatdı...

"Mən bu gün burada Sizin qarşınızda millət vəkili Qənirə Paşayeva kimi yox, Azərbaycanın iki idealist müəlliminin – Ələsgər Paşayevlə Tehran Nağıyevanın övladı olaraq danışiram. Fəxr edirəm ki, müəllim ailəsində böyümüşəm, bu sahə ilə həmişə mənəvi bağlılığım olub"

Müəllimin zərgər əməyinə heyran qaldı...

2023-cü ilin son baharı idi... Baharımızın – sevincimizin sona ərdiyi sentyabr ayı... Gənc Müəllimlərin qurultayı keçirildi. Qənirə xanım həmin qurultaydakı çıxışı ilə kitablarında işıqlı obrazını yaratdığı vali-

təhsil almaq üçün məktəbə yollayıb. Məktəb yalnız bilik və savad vermək üçün yer deyil, məktəb həm də faydalı şəxsiyyət yetişdirməlidir. Mən atamla anamın həyatından deyə bilərəm ki, Müəllim zəngin həyat yaşamır, onun çox pulu olmur, amma həyatın müxtəlif sahələ-

nımla tələbə yoldaşı olmuş dəyərli ziyalılarımızdan Esmira xanımın söylədikləri isə hamımızı göz yaşlarına qərq etmişdi: "Bizim fakültədə Tehran səviyyəsində oxuyan, kimya elminin sirlərinə dərinləndən bələd olan onunla müqayisə olunacaq ikinci tələbə təsəvvür edə bilmir-

anamın birçə gün belə kitab oxumadığı günü görmədim. Gündüzlər zamanı olmadığı üçün gecələr oxuyardı. Beləcə də yuxuya gedərdi...

Bu gün Strasburqda AŞPA toplantılarında olduğum üçün Türkiyə tərəfindən mənə verilən mükafatı Tehran xanım həm anam, həm də müəllimim kimi aldı. Övladının yerinə təşəkkür nitqi ilə çıxış etdi.

Amma əslində, o mükafatın əsl sahibi Odur. O mükafatın haqq etdiyi əsl ünvan Odur! O mükafatı Anamındır! Anamın halal haqqıdır! Çünki həyatda qazandıqlarımı Yaradandan sonra ona borcluyam: Anama. Mənə kitabları dəlicəsinə sevdiren və 3 yaşım olanda yazıb-oxumağı